

AZ EPISCON (EUROPEAN PHD IN SCIENCE FOR CONSERVATION) PROGRAM

KISSNÉ BENDEFY MÁRTA

Magyar Nemzeti Múzeum

Email: kissmart@freemail.hu

KEYWORDS: EPISCON, CONSERVATION SCIENCE, TRAINING, MARIE CURIE ACTIONS

KULCSSZAVAK: EPISCON, KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI SZAKMÉRNÖK KÉPZÉS

Abstract

The conservation and preservation of cultural heritage is an interdisciplinary field requiring close co-operation between conservator-restorers, archaeologists, art historians, museum curators and conservation scientists. Surveys carried out in the 1990s showed that the university training of scientists doesn't provide them with the appropriate knowledge for the complex approach necessary for study and investigate cultural heritage, develop and evaluate conservation concepts, materials, methods, etc.

In order to develop the first generation of 'true' conservation scientists in Europe, the European Community funded two projects (Leonardo programme, CURRIC project, Vocational Training Curricula for Conservation Scientists 2000-2003; and Marie Curie programme, project EPISCON - European Ph.D. in Science for Conservation 2006-2009). Preparing a training structure and guideline the CURRIC project provided a solid base for the EPISCON. In the frame of the program 16 young scientists has got the possibility to take part in the PhD training in ten EPISCON partners' host institutions within the European Community. The program included intensive five months training at the University of Bologna-Ravenna Campus in all aspects of the conservation of cultural heritage, followed by a two and a half year research project at one of the host institutions. The Hungarian scientist in charge of the project is the author, Márta Kissné Bendefy.

Two young fellows are hosted by Hungarian Institutions. Anna Ruggeri (Italy) works at the Archaeological Department of the Hungarian National Museum (supervisor: Katalin T. Biró) while Magdalini Theodoridou (Greece) carries out her studies and research at the Dept. of Petrology and Geochemistry ELTE University (supervisor Dr. György Szakmány). Preliminary results of their work are published in this volume. Further information can be obtained from the project web pages, see end of paper.

A kulturális örökség megőrzése számos szakmát átfogó terület, mely szoros együttműködést kíván a restaurátorok, régészek, művészettörténészek, gyűjteményvezetők és a természettudományos szakemberek között. A múzeumi és műemléki konzerválás területén ez utóbbiaknak a következő feladatok ellátására kellene készen állniuk:

- Konzerválási szempontból tanulmányozni, vizsgálni és ellenőrizni a műtárgyakat, műemlékeket, és azok környezetét.
- Meghatározni, kifejleszteni és kiértékelni különböző restaurálási ötleteket, anyagokat, módszereket és technikákat, és elkészíteni az ezekhez tartozó szabványokat és útmutatókat.
- Állapotfelmérést, helyzetelemzést készíteni a konzerválási beavatkozások előtt, közben és után.
- Kutatásokat végezni a károsodások okaival és mechanizmusával kapcsolatban, és a tudományos eredményeket tolmácsolni a muzeológusok és restaurátorok számára.
- Együttműködni más tudományágakkal.

Az 1990-es években több felmérés készült Európában, melyek azt mutatták, hogy a fenti összetett feladatok elvégzésére, és különösen a műtárgyvédelmi, műemlékvédelmi szemléletre az átlagos természet-tudományi és mérnöki képzés nem készíti fel a hallgatókat.

Az Európai Közösség annak érdekében, hogy kifejlessze Európában a kulturális örökségvédelmi szakmémernökök (conservation scientists) első szakképzett nemzedékét, 2000-ben támogatást adott a CURRIC Projekt (Vocational Training Curricula for Conservation Scientists 2000-2003) beindításához, melynek keretében a résztvevő restaurálási intézmények és egyetemek kidolgozták egy három éves posztgraduális PhD képzés szerkezetét és tematikáját.

2006-ban a munka folytatásaként – ismét EU támogatással – az EPISCON (European PhD in Science for Conservation 2006-2009) projekt keretén belül a gyakorlatban is elkezdődhetett a képzés, mely oktatást és kutatási lehetőséget nyújt fiatal tudósoknak a kulturális örökségvédelemben használható természettudományok területén. Az Európai Közösség

területén tíz fogadó intézményben (EPISCON partnerek), tizenhat pályakezdő kutató végzi tanulmányait, és a PhD fokozat megszerzéséhez vezető kutatásokat - köztük egy magyar hallgató is, Kovács Tímea. Az első szakasz egy intenzív, öt hónapos képzés volt a Bolognai Egyetem Ravennai Campusán. Itt a résztvevők megismerkedhettek a kulturális örökség konzerválásának szempontjaival. Ezt követően indult a két és fél éves kutatási program a fogadó intézményekben. A képzés minőségét a résztvevő országok kölcsönösen elismerik.

A Magyar Nemzeti Múzeum munkatársai (Műtárgyvédelmi Módszertani és Képzési Osztály és Régészeti Tár) mindkét projektben aktív részt vállalt. A program koordinátora magyar részről a szerző, Kissné Bendefy Márta. Az EPISCON projektben az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Közzetani és Geokémiai Tanszékének munkatársai is csatlakoztak a

képzéshez. A magyar intézményekben két fiatal kutató végzi munkáját, Anna Ruggeri (Olaszország) az MNM Régészeti Tárában, (témavezető Dr. T. Biró Katalin), Magdalini Theodoridou (Görögország) pedig az ELTE Közzetani és Geokémiai Tanszékén (témavezető Dr. Józsa Sándor). A két kutató előzetes eredményeit tartalmazzák az alábbi cikkek.

Irodalom

University Postgraduate Curricula for Conservation Scientists. Proceedings of the International Seminar Bologna, Italy, 26-27 November 1999. ICCROM Rome 2000. pp. 141

További információ:

www.episcon.science.unibo.it

www.ace.hu/episcon